

[Erik Holst]

Vi er i socialdemokratiet meget optaget af spørgsmålet om, hvorvidt vi her og nu kan gøre noget, der bevirker, at vi får om ikke stoppet det, så dog grebet meget alvorligt ind. Vi er tilfredse med mange af de tiltag, der her er blevet opnået meget bred enighed om, og er glade for, at også de folk, der føler, at de har en nærmere tilknytning til landbruget, end andre partier måske har, har følt et ansvar for, at der skal gribes ind. De har gjort det i sikker forvisning om, at landbruget er meget interesseret i at gøre noget for, at de årsager til ødelæggelse af vandet, der kommer fra landbruget, bliver stoppet, og i, at landbruget er medvirkende til en rene miljøtilværelse.

Når vi har taget de enkelte punkter på dette felt op, er det selvfølgelig ikke, fordi det er de eneste, og når vi f.eks. siger, at markafbrænding af halm skal bringes til op-hør inden for de omtalte 4 år, er det selvfølgelig ikke således, at vi mener, at vi med ét slag opnår en fantastisk stor og effektiv indsats. Vi tror, at mange af de små tiltag, der her er blevet besluttet, vil betyde, at der langsomt, men sikkert skabes en større forståelse både i landbruget og i andre erhverv for, at vi bør omgås naturen på en anden måde, end vi måske hidtil har gjort.

Hvad angår omkostningerne, har vi hørt fra ministeren, at der de næste 4 år skal bruges 800 mill. kr. til støtteordninger for at få bragt forholdene i orden. Nu er det ikke således, at der ikke er støtteordninger for øjeblikket. Der er støtteordninger for landbruget og også for andet erhvervsliv, og jeg mener, det er rigtigt, at samfundet på en måde siger: det er problemer, som vi skal medvirke til at løse. Ministeren ville til efteråret straks ved folketingsårets begyndelse fremlægge en finansieringsplan for perioden 1986-89, og jeg mener, det er den rigtige og den fornuftige måde at gribe dette an på.

Vi føler da også i socialdemokratiet, at udgangspunktet for en sådan finansieringsplan må være, at der under en eller anden form indgår en afgift på handelsgødning, og at dette i praksis indebærer, at handelsgødning skal inddrages i bekæmpelsen af nitratforurening fra det, vi kalder markbidraget.

For man kan jo sige, at det, vi beslutter nu om lidt, først og fremmest er noget, der vedrører naturgødning, idet vi mange steder kan se, at der er et misforhold mellem det antal

dyr, man har, og den mængde naturgødning, der kommer ud af det, og så det jordtilliggende, man har. Her erkender man, at det bliver nødvendigt at styre i retning af en bedre harmoni mellem de muligheder, der er for at aftage den naturgødning, vi selv producerer. Vi har jo set, hvorledes det går i Holland. Vi har i udvalget hørt om, at der er meget, meget store problemer på dette område, hvor man netop ikke har jordtilliggende nok i forhold til alle de husdyr, man har.

Hvad angår finansieringen, har udvalget også sammen med ministeren vurderet forskellige muligheder, og her har ministeren og andre været inde på, at man måske skulle anvende en del af det, vi kalder promillepengene, til, at landbruget selv er medfinansierende for at rette op på egne skæve forhold. Det svarer helt og fuldt til den tese, som altid har været socialdemokratiets, fra første gang vi fremsatte en miljøbeskyttelseslov, nemlig at forureneren skal betale, og at det er forurenerens ansvar, at der bliver betalt. Dermed være ikke sagt, at vi ikke er villige til at lade samfundet bidrage til en styring og en andel i disse betalinger. Men jeg må da sige på forhånd til ministeren og også til de udvalgsmedlemmer, der måske har tænkt på, at man kunne lade en del af amternes andel i disse promillepenge gå til ét og kun ét bestemt erhverv, at jeg mener, det er en skæv og uacceptabel måde at gøre det på. Jeg forstår godt, at det kan være fristende at tage nogle lette penge fra amterne, men det er jo således, at amterne har disponeret over disse penge, ikke til et erhverv og ikke til miljøforhold, men derimod til generelle aktiviteter inden for amtet.

Jeg skal slutte med at sige, at den evaluering, som omtales i den sidste del af forslaget, meget enkelt betyder, at ministeren i 1987 vil give os en redegørelse for, om resultaterne af denne indsats har været de rigtige, om de skal udvides, om de skal korrigeres, om de skal justeres. Det må vi gøre til stadighed, fordi vort ønske jo er at gøre de rigtige ting uden at lave investeringer, der forvrider udviklingen eller påfører enkelte eller et helt erhverv uønskede investeringsområder, som i fremtiden viser sig at være unødvendige eller måske direkte skadelige.

Jeg tror, at vi med dette forslag i dag har sikret starten på en procedure, hvor vi prøver at erkende, at rent vand ikke alene er et øn-